

Chunkakuna Chunka Tawayuqpa Pakasqa Willakuynin - Yupay Chunka Hukniyuq

Chunka hukniyuq

Jeff Pippenger

2026-05-21

Joel qillqaq libroqa, Escrituras ukhupi qhepa para tiempoq tamyaqta aswan chiqapta qhawarichisqan revelación hina kanman, hinaspataq Joel qallarin Laodicea sutiyuq Qanchis p'unchay Adventista iglesiaq rurasqan apostasiapa tawa mirayninkunamanta ñawpaqta rimarispas. Joelpa qallariy versokunapi rikuchisqa chay tawa miraykuna, aswan-aswan hatun llusqiniyuq wañuchiynakunata qhawachispa, Ezequiel libroq pusaq ñiqin capitulopi tawa aswan-aswan millay ruwaykunawan tupaqninmi kanku. 1863 watamanta 1888 watakama ñawpaq mirayta rikuchin, hinaspataq chayqa Milleritakunaq cimientopi sayasqa willakuyninta chaskiyta mana munasqankuta rikuchin; chay willakuyqa 1843 hinallataq 1850 watakunapi ñawpaq pioneroq diagramankunapi rikuchisqañam, Habacuc libroq iskay ñiqin capitulopin nisqahina, hinaspataq chaymi pacto-ta unanchan chunka kamachikuykunapa iskay tablankunapi rikuchisqa hina.

1888manta 1919kama rikuchin chay mirayta, allin kay yuyaywan ñiñy llamk'ayta mana chaskiq mirayta, chay experienciatan paqarichin, mayqinchus Filadelfia iglesiapa rikch'ayninwan sut'ichasqa. Ñawpaq miraypi hatarikuq mana kasukuyqa umallikunaq llamk'ayninmanmi qhawarisqa karqan, William Millerwan sut'ichasqa; iskay ñiqin miraypiñataq, 1888 watapi, Profecía Espiritupa umalliq kayninmanmi hatarikuq mana kasukuy rurakusqa. Kinsa ñiqin mirayqa, 1919 watapi qallariq, William Warren Prescottpa libronwan, The Doctrine of Christ, hinaspataq tukukusqa libro Questions on Doctrine nisqawan 1957 watapi. Chay kinsa ñiqin mirayqa karqan kay pachawan allin yuyayman yaykuy miray, imaraykuchus Adventismoqa maskharqan Amerikapa Asociación Médica nisqapa hampiq ruraykunata qillqapi chaskisqa kananpaq, hinaspataq colegiokunapas mana chiqap Protestantismopa yachayniyuqkunapa, Roman Catholicismopaq yachayniyuqkunapa ima, paykunapa yachay wasikunawan qillqapi chaskisqa kananpaq.

Kimsa miraypiqa, Ellen Whiteq qillqanmanta yachachiy yuyaychakuq kamachikuyqa mana chaskisqa karqan, chaypa rantinpiqa kay pachapa llulla yachachiy ruraykuna churakusqa karqan, Greciaq yachachiy yachay-simipa rikuchisqan hina. Greciaq yachachiyqa Athena diosaqwanmi rikuchisqa kachkan, paymi Nashville, Tennessee llaqtapi iskaychay Parthenon templopi hatunchasqa waqaychasqa kachkan.

Cheqaq yachachiyqa Bibliapi rikuchisqa karqan profetakunapa yachay wasinkunawan, profeta Eliseowan tinkisqa. Macabeokunapa hatarikuynin 167 a. C. watapi qallarispas, Jerusalenpa thunichisqanman 70 d. C. watakama chayarqan, hatun chanikuywanmi karqan antiguo literal llipin sumaq allpapa kawsayninman hinallataq nacionninman griegokunapa yachachiynin yaykusqanman. Macabeokunapa chanikuyqa llapa patapi griegokunapa influyencian contra

hatarikuymi karqan; ichaqa Grecia llaqtapa yachachiyninga Macabeo celosokunapa historiankupi hinallataq munayninkupi ancha mast'arakuq karqan, chayrayku mana rakisqa kayta atinchikchu kaymanta: griegokunapa yachachiyninga ichapas aswan hatun imapas karqan judíokunapa Jesucristo Mesíasninkuta ñiqisqankuwan tinkisqa. Qillqakuna qillqasqa kanku judíokunapi griegokunapa yachachiyninga mana allin influyenciaanta reqsichispa, hinaspa llulla yachachiypa yanapayninta judíokunapa Cristota ñiqisqankuman hinallataq chakatasqa wañuchiyninman.

Revueltaqa Maccabeokunapaqa tupanchakunmi 1776 watapi revueltawan, kunan pacha espiritualmente hatun llipinchaska allpapi. Kunanqa Estados Unidos llaqtapi kashanmi 4,000-manta aswan qillqasqa universidakkuna, griego yachachiy y jesuita yachachiy rurayninkunapa filosofianpi sayasqa. Qhipa chunka watakunamanta aswan pacha anarquía y mana ley kasqanqa chiqanmanta qhaway atikun Estados Unidos llaqtapi chay sutichasqa yachachiy chawpikuna-man, mayqenkunachus décadas nisqapi yachaqkunata yuyayman churasharqanku, mayqenkunachus ñawpaqmantapacha willakuy medios y kusichiy paqarichiqkunapa kamachisqan karqanku, chay globalista filosofiakunata chaskinankupaq, mayqenkunachus satanásanta philosophia-kunamanta llusqisqa kanku Revolución Francesa pacha tiempomanta. Kunan pacha universidakkunapa yachaqninkunapa ñawpaqmantapacha kamachisqa karqanku Sodoma y Gomorrawan rikuchisqa kawsayta chaskinankupaq manaraq yaykushaspankuchu chay yachachiy chawpikuna-man, mayqenkunachus rurasqa karqanku yuraq runakunata, cristianokunata, hinallata cheqaq historia americana-ta atacanankupaq. Kunan pacha Estados Unidos llaqtapi huk ciudadanoq, sapa kuti iskay patayuq justicia sistemata entiendeyta munaspa, mayqenchus Biblia y Espíritu de Profecía nisqapi sut'inchasqa hina justicia y cheqaq kay callekuna-man wikch'uskasqata hunt'achin, payqa entiendenan tiyanmi kunan circunstanciakunapa huk munasqa diseñado ataque-manta paqarimusqanta, mayqenchus kawsaypa ñawpaq watankunamantapacha huk yachachiy sistema-manta yuyayman churachisqa, runakunata elitista globalistakunapa kamachikuyninman uraykachinankupaq rurasqa—dragón poder!

Ellen Whiteq qillqasqankunapiqa phisqa hatun yuyaykuna kan: yachachiy, kawsay allinchaypaq hampiywan hukmariy, cristianokuna hina kawsay, “Hatun Churanakuy” nisqa yuyay, chaymanta ruwasqa Diosta manchakuspa allin kawsay. Yachachiyqa Profecía Espíritu nisqapi phisqa hatun yuyaykunamanta hukninmi, hinaspan Ellen Whiteqa Diospa Simiypi willasqa llapa profetakunahinapuni bíblico profeta karqan. Hukkunamantapas, kayqa ninmi paypa kawsayninga pachak tawa chunka tawa waranqa runakunapaq ejemplom kasqanta, paykunapaqpas ejemplom kasqanta. Manaraq pipas yuyayninman churanmanchu: Cristollam sapallan ejemplonchik kananpaq nispa; Pabloqa kayhinata nin:

Imaraykuchus Cristopi chunka waranqa yachachiqniykichiskuna kachkaptinpas, mana achka taytakunatachu charinkichis; imaraykuchus Cristo Jesuspi noqaqa evangeliota rantispa qankunata paqarichirqani. Chayrayku qankunata ruegoakuykichis: noqata qatikuqkuna kaychis.
1 Corintios 4:15, 16.

Profetisa hina kayninpi, Ellen White huk allin qhawarina kasqa. Huk kutillanmi Ellen White kamachiqkunapa qhaway kamachiq masinkunaman yaykuyta chaskirqan, chay kutitaq karqan huk yachay wasi sayariyninwan, mayqinchus cheqaq yachachiypa kamachikuyninkunata hap'iq

karqan, paypa ministerionninpa pichqa hatun temiyinkunamanta huknin hina nisqaman hina. Chay yachay wasi, Madison llaqtapi, Tennessee suyupi, Nashville hatun llaqtapa suyuchasqa distritun ukhupi tarikun. Mana chayllachu, 1904 watamanta wañusqanmanta huk wata ñawpaq 1915 watakama Madison collegepa qallariy qhaway kamachiq masinkunapi kananpaqmi allinchasqa karqan, aswanpas payqa yachay wasi sayachisqa allpata akllaypi ancha yanapaqmi karqan. Nashville llaqtamantaq griego yachachiy sistemapa chawpinmi, mayqinchus Macabeokunapa historiankupi judíokunata Mesiasninkuta mana chaskinankupaq hark'arisqa; chay Macabeokunaqa kunan kawsasqanchik pacha tiempokunapi apostata protestantismota rikch'achiqkuna kanku. Macabeokunapa siqinqa ch'allasqa historiapi, tawa chunka versiculopi, sinchita rikhurichisqa kashan, kunanqa llapa hunt'asqa yachachisqaña apostata protestantismota rikuchispa, chay kikillan (ichaqa kunan pacha rikch'ayninpi) wañuchiq rurayninkuna griego yachachiyuqta.

Adventismopa kimsa kaq mirayninpi, 1888 watapi Profecíapa Espíritunta mana chaskiq kamachiqkunaqa, yachachiy sistemankuta akllarqanku kay pachapa acreditación nisqa estructura makinman churayta. Nashville llaqtapa cheqaq yachachiytapas llulla yachachiytapas simbolikupi chawpi sonqonta rikuchin. Profetaqa akllarqa chayllata llaqtata mayqentaq kay pacha akllarqa griego yachachiyta wiñachinapaq; griego yachachiyqa chiqaqta sapa-sapa t'aqa qillqasqa yachayninkunaman rakispa tukuyta chinkachinapaq sayasqa kasqanrayku. Cheqaq yachachiyqa Hermana Whitepa huknin tawa hatun umalliq temankunapa tiyanan siminmi: hampi allinchakuy reformata, ruraypi Diosman cheqaq kasqanta, Cristiano kawsayta, hinallataq aswan allinmi Hatun Ch'aqway nisqa temata.

Jesúsqa sapa kuti qallariyta tukukuyninwan rikuchin, hinaspa Edén huertapi pruebamqa kay pachaqa kunan uywanakusqan pruebata rikuchin. Tukukuypi kaq pruebamqa sapa bíblica prueban hina kikinmi, imaraykuchus Diosqa mana hayk'aqpas cambianchu. Bíblica pruebamqa kimsa patapi rurasqa pruebanakuy proceso, iskay clasekunata paqarichiq, chaykunataq pruebanakuy proceso tukukuyninpi rikurichisqa kanku. Ñawpaq angelqa chay kimsa patakunata rimarin: Diosta manchakuy, Payman gloriata qoy, imaraykuchus juicioq litmus pruebanpa horan hamusqanrayku. Ñawpaq patam karqan allinwan mana allinwan yachay sach'amanta ama mikunaykipaq kamachiy. Diosta manchakuyta mana haywasqanrayku, Evaqa sach'a pruebapi pantarqan hinaspa mikurqan chay ruruta, allinwan mana allinwan nisqa hina rikuchisqata. Adánpa Diosta manchakusqanpas mana hark'arqanchu sach'a hatariyninman yaykunanmanta, hinaspa iskayninkuman juicio apamusqa karqan, Divinidadpa wiñay sayaq kaynin mana kaq kawsayta rikuchispa.

Qhipa punchawkunaq pruebanninga qallarín tukuy runakunaq probacionninku tukukuymán chayamushaqtin pisi pisiña ñawpaqman, Jesucristoq revelacionninpi kichasqa kaq yachaypa yapakuyninta mikhuymanta willakuq huk amonestacionwan. Adventismowanpas, otaq Adventismomanta hawapi kaqkunawanpas, chay pruebanqa sayarin ñoqanchik pacha kichasqa kaq “yachay” yapakuyninta chaskiypi utaq chayta mana chaskiypi. Chay yachay pruebanqa rikuchisqa kachkan Jardinpa pruebay sach'anwan, mayqinchus allinmanta utaq mana allinmanta yachayta rikuchin. Cheqaq yachachiyqa Nashville, Tennessee llaqtapi 1904 watapi churakusqa karqan hinaspa unanchasqa karqan, llulla yachachiyri Nashville llaqtapillataq 1897 watapi churakusqa

karqan, chaymanta 1920 watapi wiñay sayaq wasicha hinaman wakmanta hatarichisqa. Profetisapa warmiq kawsayninpi cheqaq yachachiyqa Nashvillepi waqaychasqa karqan, llulla yachachiyri chaypitaq waqaychasqa karqan. Paypa wañusqa qhepaman, 1915 watapi, llulla yachachiyqa Parthenon templopa iskay kaq hinaspa wiñaypaq sayaq hatarichiyinpi kutichisqa karqan, cheqaq yachachiyri Laodicea nirqan Siete Punchaw Adventista iglesiapa pushaqninkunaq kay pachawan allinchasqa ayninakuywan qhespisqa karqan.

Nashville llaqtapa sutichasqa, “Uraymanta Atenas”, chaymi kallpachakurqan 1897 watapi Centenario Exposición nisqapa chawpinpi sayachisqa wasi akllanapaq. Exposición nisqapi askha wasikuna ñawpaq pacha originalkunaman hina rurasqa karqanku. Ichaqa, Partenón sapallanmi llapanmanta chiqap kikinchasqa ruraynin karqan. Kunan p’unchawkunapi Nashville, Tennessee, takiyan reqsisqa llaqtam; ichaqa manaraq Johnny Cash Museum kashaqtin, Nashville yachachiywanmi reqsisqa karqan, manam takiyanqa.

1850 watakunapuniñam, Nashville llaqtaqa achka hatun yachay wasikunata sayarichisqanraykuña “Athens of the South” nisqa sutichasqaña karqan; chaymi Estados Unidospa urayninpi llaqtakunamanta ñawpaqta huk llapa runakunapaq yachachina sistema pública nisqata sayarichirqan. Pachak watapa tukukuyinikama, Nashvilleqa rikunqa Fisk University, St. Cecilia Academy, Montgomery Bell Academy, Meharry Medical College, Belmont University, hinallataq Vanderbilt University nisqakuna llapa kicharisqankuta. Chay pacha, Nashvilleqa uray suyupi aswan sumaq sivilchasqa, allin yachasqa llaqtakunamanta huknin kasqanrayku reqsisqa karqan, qhapaq kaywan, kawsay yachaywan hunt’asqa.

Huchakuy mana alli kaypa pakasqa yachayqa, saminchasqa Simipi, sutichaqqas ruwana simipas kanki. Saminchayqa Satanasta, chaymanta papatapas, pi Sister White nisqanman hina Satanaspa “paña makin runan” nisqa, mana alli kaypa pakasqa yachayninman riqsichin. Ichaqa “mana alli kaypa pakasqa yachay” nisqaqa cheqaq kaywan pantaywan huñusqa chhullchhuytapas sut’ichan. Joelpa tawa miraynin apostasiamanta Ezequiel qanchis pusaq ñiqin kapitulumanta tawa aswan-aswan hatunyachkaq millay ruwaykunawan tupachkan. Chay iskay testigokunaqa Apocalipsispi kaq ñawpaq tawa iglesiakunawan tupachkanku, kinsa kaq iglesiqa Constantinoq cristianismota paganismanwan kuska allinta mana allinta rimanakusqanwan rikuchisqa kashan. Chay ñawpaq tawa iglesiakunaqa ñawpa Israelpa willakuy historianta tupachkanku, chaymi kunan pacha Israelpa historianta unanchan.

Ñawpa Israel ñawpaq pacha kimsa kaq mirayninpi, Israelpa reykuna huk nacionkunawan tantanakuykunata ruwarkanku, chay nacionkunaqa mana hayk’aqqas Diospa llaqtanwan tantanachiypi yaykunanpaqchu karqan. Ñawpaq literal Israelwan cristianokunapa iglesianwan tupachiyqa, Apocalipsis libropi sut’inchasqa hina, profético yachachiy; sut’ita qhawachisqa kachkan “Habakkukpa Tablankuna” sutiyoq yachaypi. Joelqa tawa kaq, qhepa p’unchay mirayta, “qichusqa” kaqta Diospa akllasqa pacto llaqtan kaymanta, Ezequielqa tawa wichariq millay ruwayninkunapi intiyman k’umuykachaqa iskay chunka phisqa ancianokunawan tupachin. Chay tawa kaq miraypi, maypichus Laodicea sutiyoq Qanchis Punchaw Adventismoqa domingo kamachiyman chayaspa intiyman k’umusqanrayku qichusqa kachkan, chayqa Tiatira sutiyoq tawa kaq iglesiwan tupanchakun, mayqinchus papadopa kamachiyninta unanchan, icha 538 watapi, icha

utqayman hamuq domingo kamachiypi. Kinsa kaq iglesia, Pergamo sutiyoq, “acuerdo nisqa tinkuchiya” unanchan, icha ñawpaq Israelpa paganoreinoakunawan tantanakusqanpi, icha Constantino paganismota cristianismowan huñusqanpi; chay iskay testigokunaqa Apocalipsis chunka kimsayocpa allpa uywapa kinsa kaq mirayninman rimanku.

Estados Unidos suyukuna tawa mirayninkuna, wakin chiqaqkunawan kуска Egipto hina rikuchisqa karqan chay 400/430 wata watasqa kawsaypi; chaymi tukukurqan Faraón Puka Lamar Qucha yakukunapi sipisqa kasqanwan. Chay yakukuna señal karqan chay naciónpa tukukuyninta, mayqin naciónpas juzgasqa kanan karqan Dios ñawpa Israelta profeta Moisés nisqawan qispichisqanrayku. Estados Unidosqa juzgasqa kachkan chay pacha, maypachachus juicioqa Diospa iglesianman chayaspa tukukun; chayrayku yuyarina kananmi, Faraónpa kawsayninta tukuchiq yakuqa Faraónman apamusqa karqan inti llusqsimuq wayra kacharisqa kasqanrayku, chay wayraqa yakukunata sayachispa hap’iq karqan Dios ajllasqa llaqtanta qispichishaqtin. Inti llusqsimuq wayraqa kinsa kaq ay qayllaymi, mayqinchus Domingo kamachikuyta maqan Apocalipsis chunka hukniyuqpi nisqa allpa kuyuy chayamuchkaptin.

Kay pachak kay puchuk allpa uywapa tawaq kaq, tukukuq miraymanta ñawpaq kaq mirayqa hunt’asqa kachkan iskaynin waqranpinpas, Republicano waqrapi hinallataq Protestante waqrapipas. Republicano waqrapi allin yuyaymanta karunchakuynin, kimsaynin mirayninpi hunt’akusqa kasqanqa, ñawpaq kaq hatun mundial maqanakuyta muyuriq p’unchawkunapi karqan, chaymi Estados Unidos suyuta iqtisadiyan nisqa ruwayninta Federal Reserve nisqapa globalistankunaman entregakurqan. Chay pachallapitaq Laodicea nisqa qanchis p’unchaw adventismopas munarqan hampi ruwayninta hinallataq yachachiy ruwaynintapas “acreditado” nisqa kananpaq, kay pachapa yachaywan hampiyanta kamachikuykunapa tupayninman hina. Ruray simi hinaqa, “mana allin kaypa pakasqa kaqnin” sutichasqaqa Constantinoq compromisonta hinallataq ñawpaq Israelpa reykunapa kay pachapa atiyininkunawan compromisonta rikuchin. Inspiración nisqawan churasqa simi, chay compromisota sutichanpaq apakusqanqa “amalgamación” nisqami, Ellen Whitepa p’unchawninpi diccionario nisqapi kay hinata sut’inchasqa kasqan hina; “huk amalgamapi chaqrui utaq huñuy; chapuy.” Allinwan mana allinwan yachay sach’aqqa amalgamación sach’an, compromiso sach’an. “Qhipa atiyiniyoq hatun maqanakuy” nisqaqa domingo kamachikuy krisismi, hinaspa Supaypa chay krisispaq wakichikuyninqa “mana allin kaypa pakasqa kaqnin” nisqami, runapa yachayninta Diospa revelacionninwan ch’iqiyachiq.

“Satanásqa llank’aywanmi churakusqa kachkan qhipa hatun maqanakuytaq planankunata churaykuspa, maypachachus llapallan huk ladoman chaykunkqa....”

“Uyarikuychik kaykunapa rimayninkunata, unanchaychik atiykunata, kay pachapi kallpachakuspa llalliikunata. ¿Kanchu mayqin mañakuypa rimaynin? ¿Rikunkichikchu ima señaltaq Dios reqsiskasqa kasqanta? Sacerdotekuna kanmi, achkallata; ichaqa paykunaga Jehovápa kamachisqanta chakinkuwan saruchkanku. Pachanankunaqa almankunapa yawarninwan qanrachasqa kachkan. Achkha runakunaqa supaykunaman sacrificiota haywashanku. Qhawariychik, qankuna kasukuywan mana kasukuywan iskayrayasqakuna. Yuyaypi qhawariychik hatun achkha runakunata Satanaspa altarñinpim yupaychashaqta.

Uyariychik takiyta, rimayta, “aswan hanaq yachachiy” nisqata. Ichacha, ¿imatataq Dios nin chaymanta?—Mana allin ruwaypa pakasqa misterion.” Pamphlets, 004, 11.

Qhepa ch’aqwaypi, maypacha “llapanmi hukninman churakunkaku”, Edén Huertapi pruebanqa yapamanta ruwasqa kachkan. Chay prueba, qallariypi huk sach’alla huertapa chawpinpi karqa, tukukuypi yapamanta ruwasqa kachkan llapa pachapi. Supaypa ruwasqan, qhipa maqanakuy manaraq chayamuchkaptin, “mana allin ruwaq kaypa pakasqa imayna kasqan” nisqaqa, “aswan hatun yachay” nisqawan sut’inchasqa kachkan. “Aswan hatun yachay” nisqapa unanchanqa, allpa animalpa llaqtanpi, Nashville, Tennessee, ‘Urin Suypa Atenas’ nisqapi tarikun, maypichus Parthenón temploqa kashan, Nashvillepi sutinchasqa cheqaq yachaywan tupachisqa, maytachus huk kuti Madison Collegewan rikuchisqa karqa. Qatiqnin rimayqa inspiraciónmanta kasqanta, kay qillqapa tukukuyninpi hunt’asqata citakusqa kanqa; ichaqa wakin puntos kunan pachapi qhawarisqa kanan.

Llapanmi yachayta munanku allinta, sumaqta maskanankupaq mana allin kaypa pakasqa pakarikuynta, chaymi ancha hatunta rurashan kay pachapa willka historianta tukuchiypi....

“Manam kanchuqchu chawpi ñanqa kutichisqa Paraísoman chayanapaq. Kay qhipa p’unchaykunapaq runaman qusqa willakuyqa mana kananpaqchu runapa yuyay-rurasqanwan chaqrusqa....”

“Diospa altoman churaykusqan, hatun confi anzawan kachkananpaq hukunaqa, hanaq pacha k’anchaymanta runapa yachayninman kutiriyta atinman.... Llapan pichkuna Dioswan kуска llamk’aqkuna kananpaq hina kaq caracterniyok kayta munanku, hinaspa Diospa allin rimayninta chaskiyta munanku, paykunaga Diospa awqankunamanta rakikuspa kawsananku tiyan, hinaspa Cristo Juanman qosqan cheqaq kayta, kay pachaman qoypaq, sayachinanku tiyan.” Manuscript Releases, volumen 18, 30–36.

“Llapan” kaykunamanta “yachay” munasqankumanta rimayqa llapan chay pruebayman yaykuchisqa runakunatam rikuchin, chay pruebayqa tukukuyninpi iskay clase adoradorakunatam rurarin. “Yuyaysapakunam” chayqa pichus munasqa “yachayta” hap’ipunku chaykunam. Chay pruebaykunaga qallarín Jesucristoq revelacionnin paskasqa kaptin, runaq gracia tiempom tukukuymañña qayllaykushaqtin. Chay paskaymi “yachay yapakuyninta” qallarín. Pikunachus Jesucristoq revelacionninwan tinkispa pruebayta uyarinku, chaykunam “aceiteta,” profético yachayta, hap’ipunku, chaymi pusananpaq, wakichinanpaq, ñawpaqmantapuni santuyaqa rurananpaq, inti lloqsimuy wayra domingo kamachiy chayamunanmanta ñawpaqta. “Allinmanta mana allinmanta yachay sach’aqa” janan p’ankumanta t’antapa llullachiq rikch’ayninpa señalanmi, chayta mikhunapaq utaq qhespinapaq rechazanapaq.

Galileapi, Capernaumpi sinagogapi, Jesusqa huk llapan ruwaqninpi imaymana p’unchaykunamanta aswan achka qatiqkunata chinkachirqan hukllañanpi. Chaypi pruebaqa kaykarqan: Cristopa profetay rimayninkuna chiqap literalchu karqan icha espíritu nisqapim entiendenapaqchu; chay pruebaqi mana atipasqakunaqa urmarqanku, imaraykuchus qunqarqanku runaga kawsananpaq Diospa siminmanta llusiq sapa simillawanmi. Cristoqa sut’ita nirqan payqa hanaq pachamanta uraykamuq T’antam kasqanta; chay pruebayuqpi mana atipasqakunaqmi Cheqaqta runapa

yachaywan chaqruparqanku, griegokunaqwan rikuchisqa.

Manaraq Evaraq huertapi pantayta qallarinanpaq, Cristoqa Adanmanwan Evamanwan yachachirqan ama mikhunankupaq allinwan mana allinwan reqsiy sach'aq rurunmanta. Wiñay evangeliopa kimsa puriyninkunamanta ñawpaq kaqmi Diosmanta manchakuy.

“Yuyayqa apaykusqa qespichisqa willakuypa manchay hatun cheqaqkunata hap'inanpaq, chayqa manam hayk'aqpas kusikunchu kallpankunata yanqa, mana ancha allin temaspi llamk'achiyta; millay millaywanmi tikranqa chay q'upa qillqakunamanta hinaspa yanqa pukllaykunamanta, kay p'unchaykunapi waynakunata mana allinman urmachispa purichiqkunamanta. Bibliaq harawiqkunawan yachaysapa runakunawan rimarisqakuna, hinaspa pisiñankuta iñiypa sinchi qhari warmi héroekunapa ancha sumaq rurayninkuna kuyuchisqakunaqa, yuyaypa qhapaq chakrankunamanta lloqsinqaku aswan ch'uya sonqoyuq hinaspa aswan hatunchasqa yuyayniyuq, ama hina kaptinqa aswan reqsisqa secular qillqaqkunata yachaqaspa ocupasqa kashanku, utaq kay pachaq Faraonkunapa, Herodokunapa hinaspa Cesarakunapa rurasqankunata qhawarispa hatunchaspa.”

“Wayna runakunaq kallpankunaqa aswan achka kuti puñusqa hina kachkan, imaraykuchus mana Diosman manchakuyta yachaypa qallariyninman churanku. Señorqa Danielman yachayta, hamut'aytawan qorqan, imaraykuchus payqa mana munarqanchu ima kallpawanpas aysasqa kayta, chaymi paypa iñiy kamachikuyninkunaman hark'akuyta atinqa. Imaraykunachus noqanchikqa pisilla yuyayniyuq, takyaq, cheqaq chaninniyuq qharikunata charinchik, chayqa hatun kayta tarinankupaq yuyayninkurayku, Hanaq Pachamanta t'aqakuspa.” Messages to Young People, 255, 256.

Evaqa “Diosman manchakuyta” chinkachirqan. Payqa Diospa siminkunaman khatataywan mancharinman karqan, chayqa pachak tawa chunka tawa waranqakunapa huk kayninmi. Diosman manchakuyqa kimsa pruebakunamanta ñawpaqninmi, hinaspataq qallarín profético Simi kichasqa kaptin, tukukuypitaq yachaqkunapa huk clase-ta, mana yachaqkunapaq huk clase-ta ruran. Yachaq kayman churasqa kaqkunapa qallariyninqa Diospa Siminman khatataywan mancharikuymi. Evaqa mana chayta ruwarqanchu, hinaspataq pruebakuy ruwaypa iskay ñiqin paso ñawpaqman apasqa kaspas, Diosman hatun yupaychayta quytayta mana atirqanchu; chaymantataq juicio paqarin horawan uywasqa kaspas, Laodiceapa q'ala kayninta rikuchirqan.

«Llapa pichqakunaq cristiano carácter-ninta hunt'aspa sumaqta tukuchiyta munakuqkunaga Cristoq yugonwan p'achallikunanku. Sichus paykunaga Cristo Jesuspi hanaq pacha tiyakunapi huñunakuspa tiyayta munanku chayqa, kay pachapi kawsashaspa Paymanta yachakunanku. Cristoqa mana kikinpa gustonllata qatikurqanchu. Tukuy Kawsayninmi karqan ch'uya, mana kikillanpaq mask'asqa allin munakuyniyuq sonqoyoq kaypa wiñaynin. Payqa runa kayta hap'irqan urmasqa pachaman, Satanasman hinaspa paypa sinagoganman, hanaq pacha llapa universoman, mana urmasqa mundokunaman rikuchinampaq: runa kay, Paypa divino kayninwan huñusqa kaspas, Diospa leyninta llapa sonqowan hunt'aq tukuy atiyta atisqanta. Llapa runakuna tapukunan: “¿Imatataq ruranay salvakunaypaq?” Diosqa mañan llamp'u, p'akisqa sonqokunata, Paypa siminta manchakuspa chukchukyaqkunata. Diosmanta altarmantalla hanaq pacha mechata chaskiyta atinanchik; chayta chaskispaqa, mana

atinanchikta hunt'asqaña qhawarichiwanichik, hinaspa Cristoq dignidadninta hinaspa k'anchaq glorianninta qhawaykachiwanichik. Kay riqsisqa kaqtinmi, Diosqa Santo Espiritupa pusayninman churawanchik, paymi llapa cheqaq kayman pusawasunchik». Bible Echo, July 20, 1896.

Cheqaqa hinallataq pantaywan hukllachayqa Satanásqa rurayninmi, chaymi mana allin kaypa pakasqa misterio nisqawan reqsichisqa. Tukuy runakunapa compromisunqa, tapukuq taripaypa qhipa kuyuriyninkunapi, Nashville llaqtapi, Tennessee suyuyipi, Parthenón templo ukhupi yupaychasqa kachkan.

“Manam allinta yachayniyuqchu kachkan wayna sipaskunata universidadkunaman kachayqa, maypichus pacha tiempo-ninkuta churanku griego latin simikunata yachanankupaq, chaykama umankupas sonqonkupas hunt'achisqa kachkan mana ñiq qillqaqkunapa yuyayninkuwan, chay simikunata allinta atiyankupaq yachakusqankurayku. Paykunaqa huk yachayta tarinku mana ima allinpaqpas nisqa, nitaq Hatun Yachachiqpa yachachisqanwan tupaqchu. Llapanpi hina, kay hina yachachisqa runakunaqa ancha kikinkumanta hatunchakunku. Yuyanku hanaq yachaypa patanmanña chayasqankuta, hinaspa hatun tukuspa purinku, manaña yachaqkuna kasqankuman hina. Diospa llamk'ananpaqqa mana allinman tukuchisqa kanku. Tiempo, imakuna, hinaspa yachakuyta askha runakuna churashqanku huk yachayta hap'inankupaq, chay yachayqa tupaqchaylla mana allin valiyuq, chaykunaqa churakunan karqan huk yachayta hap'inankupaq, mayqinchus paykunata tukuy imapi allin qhari warmi runakunaman tukuchinman, prácticapa kawsaypaq allichasqa. Chay hina yachayqa paykunapaq aswan hanaq valiyuq kanman karqan.”

“¿Imatataq yachaqkuna apanku, yachay wasinchikkunamanta llusqitinku? Maymantataq richkanku? Imatataq ruwankaku? ¿Chay yachayniyoqchu kanku, wakinkunatapas yachachinankupaq atipachiq? ¿Yachachisqachu kanku yuyaysapa taytakuna, mamakuna kananpaq? ¿Ayllupa umalliqninpi sayaruyta atinkuchu, yuyaysapa yachachiqkuna hina? ¿Wasinkupi kawsayninkupi wawakunata hinaqa chay hinatachu yachachinkuman, ayllun Diospa kusikuyninwan qhawasqan kananpaq, hanaq pacha ayllupa unanchan kasqanrayku? ¿Chaskirqankuchu chay sapan yachayta, cheqaqtapuni 'hatun yachay' nisqa sutichasqa kayta atiyta?”

“¿Imataq aswan alto yachachiyqa? Manam mayqan yachachiytapas “aswan alto yachachiy” nispas sutichasunchu, hanaq pacha rikch'ayninta apaspa mana kaptinqa, wayna qharikunatawan sipas warmikunatawan Cristohina kanankupaq mana pusaptinqa, chaymanta ayllunkupi Diospa rantinpi umalliq hina sayarinankupaq mana wakichiqtinqa. Sichus escuela pacha kawsayninpi huk wayna qhari griegotawan latin simitawan mana yachaspa, mana ñiq qelqaqkunapa qelqasqankupi kaq yuyaykunatapas mana rikuspa qhiparinqa, manam ancha hatun chinkayta muchunchu. Sichus Jesucristo kayhina yachachiyta ancha munasqa kasqanta yuyaspaqa, ¿manachu discipulonkunaman qunman karqan, paykunaqa wañuq runakunaman qusqa llapa llamk'aykunamanta aswan hatun llamk'ayta ruraypaq paypa yachachisqan kaspas, kay pachapi payta rantispa rikuchinankupaq? Ichaqa chaypa rantinpi, payqa paykunapa makinman churarqan sagrado cheqaq kayta, kay pachaman sasachakuyniyuq mana kasqan hinalla qunankupaq.”

“Wakin tiempokunapi griego hinallata latín yachaqkuna necesitakunku. Wakinkunaqa kay simikunata yachayman churakunanmi. Kayqa allinmi. Ichaqa manam llapa runakunachu, nitaq achkakunachu, chaykunata yachanankupaq churakunan. Pikunachus yuyanku griego hinallata latín yachayqa aswan alto yachaypaq ancha esencial kasqanta, chaykunaqa karuman qhawanata manam atinkuchu. Nitaqmi kay pachapi runakuna ciencia nisqanta sutichanku chaypa pakasqa misterio kunata yachayqa Diospa qhapaq suyuman haykunapaq necesitanchu. Satanásmi umata hunt’achin sofisteríawan hinallata tradiciónwan, chaykunaqa cheqaq aswan alto yachayta qarqon, hinaspataq yachaqwan kуска chinkapunampaqmi kachkan.”

“Llakik yachachisqa yachayta chaskiqkunapaq manan hanaq pachaman qhawarinkuchu. Paykunaqa manan qhawariyta atinkuchu cheqaq Kanchayta, ‘sapa runaman kay pachaman hamuqta kancharichiqa.’ Wiñay kaq cheqaqkunataqa llulla rikch’ayninkunallaman hina qhawarinku, huk átomo-ta pacha nispa sutichaspa, huktataq pachata átomo nispa. Achkha, nisqanku hina aswan hatun yachayta chaskiqkunamantaqa, Diosmi nin: ‘Qampaqmi balanzakunapi tupusqa kanki, hinaspan pisi kasqayki tarikurqan,’—pisi kaspallin ruraykunapi yachaymanta, pisi kaspapacha allinta hap’iyta yachaymanta, pisi kaspajesúsrayku imayna llank’anapaq yachaymanta.” Review and Herald, August 17, 1897.

Nashville llaqtapi nina kurkukunamanta willakuynin mana munaychaq llaqtallapichu; chayqa qanchis p’unchaw Adventistakunapaq, Hukllachasqa Estados Unidospaq, hinallataq kay pachapaqpas Diospa chiqap taripaymi. Nashville llaqtapi nina kurkukunakqa imaymana kayninkunata rikuchinku Adventismopa imaymana rakinkunapaq, allpa animalpaq, hinallataq kay pachapaqpas. Nashville llaqtapi nina kurkukunakqa llulla yachachiy hamuqmanta Diospa taripaymi, allinwan mana allinwan yachay sach’awan unanchasqa.

Kay yachayta qatiqasun hamuq qillqapi.

“Aska rikch’aq rikch’arisqankunawanmi Señor Jesúsqa Juanta rikuchirqan Diospa llaqtanta qatiqkunap mana allin kasqanta, hinallataq pantachiq kallpanta. Llapa runakunaqa yachayniyuq kayta munanku allinta mask’anankupaq hucha mana allin kaypa pakasqa misterioyta, kay pachapa historianta tukuytaq muyurisqanpi ancha hatun chiqanta hap’iqta. Diospa qawa chisqan millay ruwaykuna, kay pacha kamachiq kallpakunapi tiyaqkunap ruwayninkuna, paykuna pakasqa ayllukunaman hinaspa huñunakuykunaman watakuspa, Diospa kamachikuyninta mana yupaychaspa, cheqaq k’anchayniyuq runakunata yanapanan tiyan tukuy kay mana allinkunamanta karunchakuspa kawsanankupaq. Astawan astawanmi kay pachapi llapa llulla religiólnniyuqkuna mana allin ruwayninkuta rikuchinqaku; iskayllam partiekuna kanku: Diospa kamachikuykunata waqaychaqkuna, hinaspa Diospa ch’uya leywan maqanakuyta ruwaqkuna....”

Warmiq mirayninwan machaq amaruq mirayninwan chikninakuyqa Señorpa sut’inchasqanmi. “Qanwan warmiwan chikninakuyta churasq, hinaspataq qanpa miraynikiwan paypa mirayninwanpas; payqa umaykita ñut’inqa, qantaq chakinqa muqlluyninta ñut’inki” nispa. “Adammanpas nirqan: Warmiykipa siminta uyarisqaykirayku, hinaspa sach’amanta mikusqaykirayku, mayqinmanta nisqayki: Ama paymanta mikuichu, nispa, allpaqa qanraykum ñakasqa kanqa; llakiywanmi paymanta mikunki kawsayniykiqa llapa p’unchayninkuna; k’ispiswan k’ita q’urakunawantaqmi wiñachimusunki; chakraq q’urantaqmi mikunki; uya

masaykipa jump'iyinwanmi t'antata mikunki, allpaman kutimunaykikama; chaymantan horqosqa karqanki; q'ui allpam kanki, q'ui allpamanmi kutipunkitaq" nispá.

"Kikin ñanninta qatishpa, Satanaspá yuyaykuchisqanman hina ruwashpa, Diospa reqsisqa munayninpa contranpi purispa, runaqa yanqallam pay kikinta hatarichiyta, bendeciyta munarqan. Chay hinaqa, Diospa kamachikunankunata mana kasukuyqa imayna kasqanta yachayta llamk'asqa hinam yacharqan. Chay hinaqa allinta mana allintapas reqsirqan; chay hinaqa Diosman cheqaq kayninta, hunt'asqa kasukuynintawan chinkachirqan, hinaspan tukuy runa aylluman mana allikaypa, ñak'ariypa unu punkukunata kicharirqan. ¡Hayk'aq runakuna kunan p'unchaykama chay kikin llamk'ayta ruwashanku! ¿Hayk'aqtaq runaqa yachakunqa sapaq salvasqa kananpaq sapallan medioqa "Señor ninmi" nisqapi hunt'asqa confiaywan kasqanmanta?"

"Satanásqa maskhaykanmi kikinpa inventosninkunata Diospa wawanman runapa rurayninkunawan yaykuchiyta. Payqa maskhaykanmi Dios hina chaskisqa kayta, utaq Diosmanta aswan hawapi churakusqa kayta."

"Samana p'unchayta semanaq ñawpaq p'unchayninman tikraspanmi, runakunata pusan Diospa willakusqankunata mana ñinankupaq, chayhinataq kikinkupa ñankunatawan yuyayninkunata qhawarinankupaq, ñawinkupi hinallataq pantasqa taripayninkupi ancha yachaq hina rikurinapaq. Runa yuyay-sapallawanmi runakunata pusan Diospa sut'inchasqa kamachikuyninkunata runa yachachiykunamanta aswan pisilla kallpayuq hina qhawarinankupaq, hinallataq chay kamachikuyta saquespa karunchakusqanta, mayqenmi wiñaypaq ch'uya, chanin, allinpas kasqa, aslla imapaqpas mana yupaychasqa hina qhawarinankupaq. Payqa qhawanmi chayna ruraspan, runa yanapaqkunata Dioswan tinkisqa kaspá kasukuy wawakuna hina purinankumanta hark'aspa, kay pachapi Diospa ruwasqan hunt'akunanta sayachiyta atisqanta."

"Pero Satanásqa ruwasqankuna runa yanapaqkunawan, mayqenkunachus allin churasqa kamachiykunaqpi sayanku, hinaspataq kunanpas manchakuypaq, karunchakuypaqmi kanku, huchaq yuyaychasqan musuqchasqa kaptinpas, ñawpaq tayta-mamanchikkunapa kasqanpi hinallataq. Yachachisqañam niwanaypaq kayta: Diospa llamkayninpi kamachiyta apaq churakusqa qharikunaqa wakinkunata kamachiyta ruwanankupaq atiytaqa aswan hatunta yupaychasqaku. Maypichus huk qhari churakusqa kachkan, chay chiqanqa mana kawsaynintaqa tikranchu. Wakinkunaqa rikurirqanku iglesiakunapaqpas sanitariokunapaqpas kamachiykuna yuyaychanankupaq, hinaspataq paykunapa yuyayninkuta mana pipas tapunaypaq kasqanta. Sapa puriyinpi Jesús manta yachakuchunku. Paymi sapa qharipaq hatun kamachiq kanan."

"Achka kutiqqa yachachiqninchisqa kashaqmi nin: 'Ancha sasaqmi runapa Diosninwan llamp'u sonqowan puriyqa, p'akisqa espirituwan Diospa ñanninta hap'iq, Satanaspá nisqankunata qichuspa, may hatun kay pachapi allinkunata rikuchiq hina qhawachkaptinpas.' Runapa kikinpa munayninta rurayqa, sapanka Dioslla churashqan sinchi, allin cimientopi takyaspa sayanaypa rantinpi, kutinmanta kutinmanta rikuchisqa karqan. Diospa reqsichisqan chiqan ñankunapi mana puriyta munayqa paykunata pantasqaman apamunqa, hinaspataq manam yachayta yachachinqachu wakinkunamanpas, paykunapas chay kikin probatawan

llakiyta taripaqqkuna kaspa. ¿Hayk'aqtaq runa yachakunqa Diosqa Dios kasqanta, manataq runachu payqa tikrananpaq?"

Wakin runakuna allin ñanmantapas llusqisqa, mana Dios paqariykusqan kamachikuykunata hap'iyta munaspa sapa kutilla ruphasqa qhuyaynan hina kasqaku. Diosqa sapa ministrotas, sapa hampiqtapas waqyaykunammi cheqaq kay willakuypa llamp'u ch'uyanchasqa kayninta waqaychanankupa. Diospa Churinmi, Machu Testamentopepas Mushuq Testamentopepas rikuchisqa, kay pachaq Salvadoyninchik kunan p'unchaw. Paymantam sapa medicina misioneropi yachachisqa kayninta chaskinan. Mana wayrapa atiyuniyuq apuqmantas t'aqakuspaqa, paypi confiakuyniyuq almanakunata pantachinqa. Llapa runakuna allinta qhawarichunku chay runakunamanta, hina yachachisqa, hina hatunchasqa kasqankurayku, chaymi paykunapa yuyaychakusqankuta mana llapa runa común entiendenmanchu.

"Juchapa huchapa pakasqa rurayninkunaqa mana tukukuq yuyaypas atipananchu. Sapa llakiy, sapa ñak'ariy, hinaspa wañuypas, mana sapallanchu mana allinpa kallpanmanta qhawachin, aswanpas kawsaq Diospa cheqaq kaynintapas rikuchin. Cheqaqta reqsispa, wiñaypaq takyasqa kawsaq Diospa siminta, mayqinchus kasukuspa kawsayta qon, runapa pisi kallpanku Satanaspas yachaysapa qotoyninta qatipayninqa ancha musphana. Dios yachachisqan llapa runakunaqa Cristota Paypa Churin kasqanta reqsinku. Diospa reqsisqa willakusqankunata mana iñiqkunaqa huchapa munasqa kasqanta rikuchinku, hinaspa mana llank'achkankuchu kawsaypa hinaspa mana wañuq kaypa ladopi, mayqinkunachus cheqaqpa hunt'asqa santu kayninwan sut'iman apamun. Mana chayna kaptinqa, characterpi, simipi, hinaspa espiritupi huk t'ikrayta mana ruraspankuqa, almaskuna chinkapunqaku."

"Mana kanchu ñanachu kachkan kutichisqa Paraisoman chayanapaq. Kay qhipa p'unchaykunapaq runaman qusqa willakuyqa mana runapa yuyayninwan chaqrusqa kananpaqchu. Manam kay pachapi abogadokunapa kamachikuyninman atiykunachu. Ñuqanchikqa mañakuq, humillakuyniyuq runakuna kanan, ama Satanaspas ruranaqninkunawan ñawsaqaqasqa hina ruraspachu.

Achkakunaqa iñiyyuq kanku, ichaqa manam munakuywan llamk'aq, alma-ta pichaykuq iñiychu. Qispichiq iñiyqa manam chiqaqta sasan yuyayllachu. "Supaykunapas iñinku, mancharinkutaq." Diospa Espiritunpa willakuyñinmi runakunaman qun kallpachaq iñiyta, chay iñiyqa huk qatiq atiyuniyuqmi, character-ta ruraykachan, hinaspan runakunata aswan hanaqman pusayku, mana formal ruwanallamantaqa. Rimaykuna, ruwaykuna, espiritupas testimonio apaykuyta tiyan, Kristu-p qatinqinkuna kasqanchikmanta.

"Tukuy k'anchaq kaypas, tukuy saminchaypas, Diospa qusqan, manan kay qhipa p'unchawkunapi huchaman urmaymanta chayri sapanmanta karunchakuyta hark'anapaq takyaqchu. Pikunatachus Diosqa hatun confiaypi altu puestosman oqarirqan, paykunaqa hanaq pachaq k'anchayninmanta runa yachaymanmi kutiriyta atinku. Chaymantataq k'anchayninku tutayayman tukunqa, Diospa paykunaman saquesqan atiykunaqa toqllaman tukunqa, kawsayninkuq rurayninpas Diospaq mitk'aqmi kanqa. Diosqa manan asipayasqa kanmanchu. Paymanta karunchakuyqa karqanmi, hinallataq wiñaypaqmi kachkan mana pantay atina rurayninkunawan qatipasqa. Diosman mana kusichiq ruwaykunata ruraspa, mana sinchita wanakuspanku, mana saquespanku, chay ruwaykunata chaninchayta mask'aspaqa, mana allin

ruraqtaqa llullakuymanni purichinqa, sapa puriypi sapa puriypi, askha huchakuna mana muchusqa hina rurasqa kanan kama. Tukuy pikunachus munanku Dioswan kуска llank'aqkunapaq hina kayninchikta chariyta, hinaspa Diospa allin rimayninta chaskiyta, paykunaqa Diospa awqankunamanta t'aqakunankum, hinaspa Cristoq Juanman qusqa cheqaq kayta, kay pachaman qonampaq, sinchita hap'ipakunkum." Manuscript Releases, vol. 18, 30–36.